SISARPOSTI 4/2019

Askarreltiin joulua talkoilla

Sotilaskodin askartelutalkoissa leikattiin enkeleitä, kuusia ja lumihiutaleita ikkunoihin sekä tehtiin kiliseviä kuusenkoristeita. s. 7

Sotilaskodin toimisto on Nina Laurisen valtakunta tiistaista perjantaihin. s. 3

Heli Kuisma kokeili sotilaskodin siivousillassa erilaisia kumikäsineitä. s. 14

Marjo Seki toisi Japanista Suomeen kohteliaan puhuttelun ja ruokamaltin. s.16

P U H E E N J O H T A J A L T A

Parahimmat sisaret

Minusta on tuntunut, että tämä vuosi livahti ohi huomaamatta. Monenlaista olemme tehneet sotilaskodissa, kiitos siitä teille sisarille ja veljille. Joulu tulee tuossa tuokiossa ja uusi vuosi koittaa uusine haasteineen.

Suurin haaste yhdistykselle on se, että kaikki kasarmeilla olevat juoma-automaatit siirtyvät yhdistyksen hoitoon. Ennen ne olivat Hartwallin hoitamia. Karkkiautomaatit poistuvat yksiköistä ja tilalle tulee yksi automaatti sotilaskodin tuulikaappiin. Sinne voimme ladata asiakkaittemme toivomusten mukaista tuotteita. Tuulikaappi tulee olemaan avoinna 24 h.

Näin vuodenvaihteen tietämillä alkaa kulkulupien uusiminen. Meille on myönnetty vain rajallinen määrä kulkulupia ja niiden antaminen on suuri haaste. Pyrimme antamaan vähäiset luvat niille, jotka käyvät vuorolla monta kertaa kuukaudessa; toiset jopa pari kertaa viikossa. Kulkulupaan ei riitä, että käy vuorolla kerran kuussa.

Sotilaskotiin pääsee, kun antaa vartijalle henkilötodistuksen (ajokortti on käynyt toistaiseksi) ja kertoo olevansa ”sisar” menossa sotilaskotiin.

Heli Pasanen laittaa edelleenkin portille tiedot harvoin tulevista vuorolaisista.

Vuosi 2020 alkaa totutusti alokkaiden tulolla. He astuvat riviin 6.1.2020 vaikka onkin pyhäpäivä. Viikolla on alokasinfot ja läheistenpäivä lauantaina. Tekijöitä tapahtumiin tarvitaan, ja sehän on mukavaa puuhaa ja toistemme tapaamista. Valaan asti sotilaskodissa on iltaisin hyvin vilkasta. Allakkaan on jo hyvä varata iltoja sotilaskotiin.

Toivotan teille kaikille rauhallista joulua ja puuhakasta sotilaskotivuotta 2020. Joululahjana lehden mukana on teille magneettikalenteri.

Inka Tiittanen

Yhdistyksen hallitus 2020

Puheenjohtaja on **Inka Tiittanen.** Varsinaiset jäsenet ovat **Merja Autio, Anu Helpinen, Marja-Riitta Hirvonen, Anna Maija Luomi** ja **Marja-Liisa Nikka.** Varajäsenet ovat **Iiris Ihalainen, Heli Kuisma ja Maija-Liisa Seppä.** Syyskokouksessa päätettiin jäsenmaksuksi edelleen 15 euroa vuodessa. Sisäiseksi tarkastajaksi valittiin **Irma Järvenmäki.**

***Merja Autio** kuvasi yhdistyksellemme seinäkalenterin ensi vuodelle. Sitä saa ostaa 10 euron hintaan sotilaskodista. Kalenterissa on joka kuukaudelle oma kuva. Kaikki kuvat liittyvät sotilaskotiin tai Santahaminaan. On munkkeja, maisemia ja varusmiehiä, ja pastori Risto Kaakinenkin on päässyt kuukauden kuvaksi.*

Toimiston Nina on koirien ja dekkarien ystävä

Sotilaskodin uusi toimistonhoitaja Nina Laurinen on valmis kassalle ja tiskivuoroon kiireapulaiseksi. Hän on vaikuttunut sisarten vuosikymmenien vapaaehtoistyöstä varusmiesten hyväksi.

Nina Laurinen tekee nelipäiväistä työviikkoa tiistaista perjantaihin. Toimiston entiset yhteydet toimivat: puhelin (09) 679 771 ja sähköposti taloussihteeri@hssky.fi

”Sotilaskotiin on ollut mukava tulla töihin, kun kaikki toivottavat tervetulleeksi. Tapaamani sisaret ovat olleet yhteistyökykyisiä, ja uskon, että työ heidän ja henkilökunnan kanssa sujuu hyvin”, sanoo yhdistyksen uusi toimistonhoitaja **Nina Laurinen.**

Nina on merkonomin tutkinnon lisäksi suorittanut sekä kirjanpitäjän että palkanlaskijan ammattitutkinnot. Yhdistysten kirjanpidot ja niiden hierarkia ovat tuttuja. Hän tekee vielä pienten toiminimien kirjanpitoja minimipalkkiolla, sillä hän arvostaa yksityisyrittäjien työtä.

Ninan aviomies Tapio menehtyi ALS-tautiin vain vuosi diagnoosin jälkeen joulun alla 2018. Nina oli miehensä omaishoitaja ja hänellä oli tukena rescue-koira Manta. Perhe hankki Mantan Romaniasta, Bukarestista, kun Tapiolla ei vielä ollut ALS-diagnoosia. Koira oli silloin arviolta 5-7 vuoden ikäinen.

Manta oli Tapion seurana aivan sairauden loppuvaiheisiin saakka, ja Nina vakuuttui siitä, että lemmikistä tulee sairaalle erityisen tärkeä. Ninankin elämänrytmi pysyi ja pysyy hallinnassa, kun koira vaatii säännöllistä huolenpitoa. Koiran kanssa ulkoilu antoi voimia ja virkisti.

Äänikirjojen kuuntelu on Ninalle mieluisampi harrastus kuin television katselu tai käsityöt. Viime aikoina hän on kuunnellut amerikkalaisen **Sandra Brownin** kirjoja.

”Suosikkejani ovat ruotsalaiset dekkaristit, esimerkiksi **Camilla Läckberg**, **Anna Jansson**, **Stieg Larsson** ja **Lars Kepler**. ”

Nina ei ole lainkaan jouluihminen, vaikka Manta poseeraa kuvassa jouluraameissa.

”Parasta jouluna on rauhoittua ja rentoutua. Haudoilla käynnit kuuluvat ohjelmaan, ja varsinkin kotiseutuni, Humppilan ja Metsämaan hautausmaat hiljentävät joulunviettoon kauniisti valaistuina. ”

Joululahjaostoksille Nina menee tänä vuonna muutaman askeleen päähän toimistostaan eli sotilaskodin tavarahyllyille.

”Täältä saa kivat Leijona-aiheiset mukit ja muut tuotteet ja ehkä itselle kuulokkeet äänikirjojen kuunteluun matkalla Kontulasta Santahaminaan.”

Nina odottaa uusien alokkaiden saapumista. Silloin hän voisi tulla toimistosta kiireapulaiseksi saliin tai keittiöön.

Marja-Liisa Nikka

Juhlakahveilla kuultiin tarina evakkoretkestä

Sotilaskodin perinteisillä itsenäisyyspäivän juhlakahveilla kuultiin ja nähtiin kiinnostava esitys yhden perheen evakkotaipaleesta. 30 vuoden sotilaskotityöstä palkittu sisaremme **Marja-Liisa Tapanainen** kertoi oman lapsuuden perheensä raskaasta muutosta Karjalasta kesällä 1944. Esitystä täydensi video, jolla hänen äitinsä kuvaili mutkikasta matkaansa kuuden lapsen kanssa. Kaksoset olivat vain kolmekuisia, Marja-Liisakin vasta kaksivuotias.

Evakkoretki alkoi 10. kesäkuuta Uudenkirkon Wulinanpuistosta, runsasta viikkoa ennen Viipurin viimeisiä pommituksia. Juhannukseksi oli ehditty Tuohikottiin. Perheen isäkin oli siinä vaiheessa liittynyt mukaan jäätyään ensin Raivolaan tyhjentämään ammattikoulua, jossa toimi opettajana.

Monen mutkan, kulkupelin ja yöpymispaikan kautta aina jotenkin päästiin eteenpäin. Välillä matkustettiin tavaravaunussa, välillä hevoskyydillä. Isommat lapset taluttivat pienempiä.

Mukana kulki palvelustyttö Ida, joka ei hevoskärryilläkään luopunut sinisestä lierihatustaan, jonka oli sodan keskellä saanut hankituksi Viipurista.

Perhe asettui kesäkuun lopulla Perniöön, jossa Marja-Liisan isälle osoitettiin työpaikka alkoholistihuoltolasta. Muutaman kuukauden kuluttua perhe muutti Espoon Mäkkylään, josta löytyi tontti uudelle ammattikoululle, josta tuli sitten isän työpaikka. Lapset leikkivät nykyisen Vermon raviradan maisemissa.

Juhlakahveilla Inka Tiittanen kukitti hengellisen jaoston vetäjän **Mirja Laukkarisen**, joka luopui tehtävästä kuuden vuoden jälkeen. Hänen seuraajansa on **Marja-Riitta Hirvonen**.

Sotilaspastori Risto Kaakinen vertasi itsenäisyyspuheessaan adventtia raskausaikaan, lapsen odotukseen, jolloin seurataan päivien kulkua erilaisista kalentereista.

Mirja Laukkarinen sai kukkia Inka Tiittaselta, joka piteli kädessään yhdistyksen uutta kalenteria ojentaakseen sen kiitokseksi pastori Risto Kaakiselle.

”Odottaminen saa meidät pohtimaan, mitä olemme saaneet tähän mennessä ja mitä vielä toivomme itsellemme ja läheisillemme. Itsenäisyyspäivän aikaan voimme miettiä, mitä toivomme isänmaallemme.”

Pastori Kaakinen sytytti pöydälle kynttilän, jonka liekkien myötä hän sanoi toiveemme ja rukouksemme nousevan ylös.

Kaartin soittokunnan varusmiesyhtyeen **Johan Korjus** (laulu) ja **Matti Jäske** (piano) esittivät musiikkia. Kahville osallistui myös varuskunnan entinen pastori **Tapani Selin** vaimoineen.

Marja-Riika Saaristo

Riitta Saukonen

Riitta Väre (vas.) ja Tiina Kannosto

Joulu tulee ilman hössötystä

Tiina Kannosto ja Riitta Väre työskentelevät sotilaskodin keittiössä, mutta eivät ota omassa kodissaan turhaa painetta jouluruokien valmistamisesta. Ilman keittiöhössötystä aikoo selvitä myös Riitta Saukkonen, joka on vasta äskettäin liittynyt Santahaminan sotilaskodin sisariin.

Tiina Kannosto viettää Helsingissä perinteistä sukulaisjoulua. Vuorovuosin ollaan hänen, sisaren tai äidin luona. Mukana ovat lapset ja lastenlapset. Tänä vuonna ollaan Tiinan perheen luona.

”Siskon kanssa haetaan kaupasta laatikot ja kinkku. Laatikoita vähän tuunataan kotona kermalla ja mausteilla.”

Joulukalat ovat Tiinan joulupöydän ehdoton herkku ja niiden laatu taattu. ”Keittiömestari-ystävämme on jo vuosia tehnyt kalat ja muutakin hyvää joulupöytäämme.”

Tiina muistaa vuosien takaa aattoillan, jolloin hänen miehensä Eero oli joulupukkina. ”Siskontyttö totesi ääneen, että pukilla on Eeron silmät, mutta uskoi silti. Oma lapseni myönteli vieressä, mutta täydestä meni hänellekin.”

Riitta Väre viettää joulua omassa kodissaan äitinsä kanssa, ja ruuat haetaan kaupasta. ”Aikaisemmin vietimme jouluja kummitätini maalaistalossa Paimiossa. Kummitätiä ei valitettavasti enää ole ja nyt olemme kahdestaan äidin kanssa Helsingissä.”

Kahden aikuisen joulussa ei ole sijaa joulupukille. ”Äiti on kertonut, että pienenä jännitin kovasi pukin tuloa. Itse en muista siitä mitään.”

Riitta Saukkonen haki joulutunnelmansa viime vuonna **Heikki Hurstin** vähävaraisten joulujuhlasta Messukeskuksessa. Saman hän tekee tänä jouluna.

”Siirtelin tuoleja paikoilleen ja kannoin ruokia pöytiin. Ruokailijoita oli yli tuhat ja meitä avustajiakin kymmeniä. Tunnelma oli todella lämmin. Sen päälle en kaivannut muuta kuin rauhallisen aterian siskon seurassa.”

Riitta Saukkonen on ollut useammalla joululomalla vapaaehtoistyössä Kotorannan lomakodissa Nurmijärvellä. Siellä hän tänäkin jouluna viipyisi muutaman päivän, ellei kummityttö saapuisi vierailulle Australiasta.

Joulumarkkinat Porvoon mitalla

Porvoo on ehdottomasti joulukaupunki. Vanha kaupunki jouluvaloineen on kuin postikortista, vaikka maa on musta.
Sotilaskodin jouluretken kohteena Porvoo oli mitä mainioin. Taidetehtaan markkinoilla oli 150 myyntipistettä kahdessa kerroksessa ja ulkona vielä muutama kauppias lisää. Vanhoja tehdassaleja täynnä tavaraa riitti niin, ettei laskuissa pysynyt. Myös väkeä riitti, ja pysäköintialueen bussipaikatkin olivat täynnä. Tavaravalikoima oli laaja ja ilahduttavan paljon lähialueen tuotantoa, oli kyse sitten elintarvikkeista, taide-esineistä tai joulukoristeista. Sisarten kasseihin kertyi monenlaista tuomista pitsikoristein tuunatusta käsilaukusta, puuleluista ja ovikransseista palvattuun hirvenpaistiin.
Ennen kotimatkaa 20-henkinen sisarjoukko nautti myöhäisen lounaan vanhan kaupungin ravintola Hanna Mariassa.

Taidetehtaan pihalla oli valotaideteos.

Kirjastosiskot listasivat pikkujoulussaan joulun tärpit

- **Kynttilänvalo** kuusessa jouluaamun hämärässä tai lumilyhty pihalla luovat joulun tunnelmaa. Lepattavat led-kynttilät ovat turvalliset ja savuttomat. Jouluvaloilla kilpailu ei sovi Suomeen.
- **Joulupukki**, lasten leikit ja laulut muistuivat mieleen. Perinteitä kunnioitetaan, mutta eräät veljekset rikkoivat niitä rohkeasti ja lauloivat pukille Irwinin Ryysyrannan!
- **Jouluruoka** maistuu kaikille. Kerran vuodessa voi syödä kinkkua, laatikoita, rosollia, joulukaloja, riisipuuroa ynnä muita herkkuja mahansa täydeltä.
- **Joululaulut**. Täällä Pohjolassa suosimme kauniita, hartaita joululauluja. Koko joulunajan Italiassa soinut *Kulkuset* oli liikaa.
- **Joulujuhlat** koulussa eivät unohdu: tonttuleikit, Tiernapojat, Adalminan helmi -näytelmä; vaikka prinsessan rooli meni ohi suun, joulupukin muoriksi sentään pääsi!
- **Haudoilla käynti** kuuluu aaton ohjelmaan. Ennen jouluaamuna herättiin aikaisin, jotta ennätettiin kuudeksi kirkkoon.
- **Perinteet** ovat tärkeitä, ja myös nuoremmat sukupolvet haluavat niitä säilyttää.

Joulutalkoissa koristeita syntyi mukavan seurustelun lomassa

Pimeä, sateinen joulukuun lauantain iltapäivä sujui mukavasti askarrellen. Sotilaskodin sali sai koristuksekseen tonttu- ja enkelirivistöt. Viime vuonna tehdyt himmelit oli jo varusmiesten avustuksella saatu roikkumaan salin katosta. Tuulikaapin ikivihreään joulukuuseen kieriteltiin joulukello- ja lumipallonauhoja. Oikea joulukuusi saadaan saliin lähempänä joulua.
Tonttujen, enkeleiden, silkkipaperitähtien leikkaaminen ja nauhojen pujottelu mukavassa sisarporukassa oli rentouttavaa ja hauskaa joulun odotukseen kuuluvaa puuhaa.
Virkattuja tähtiä ja sydämiä voi tehdä kotona. Ohjeet seuraavalla sivulla.

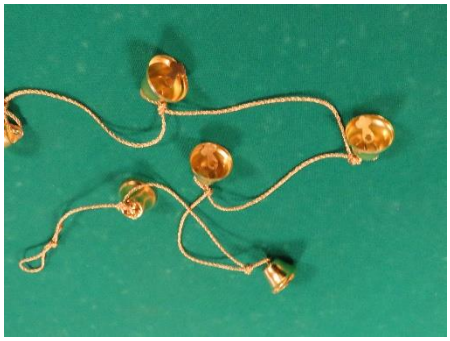

Virkatut tähdet

Viisi ketjusilmukkaa yhteen. Sen jälkeen kierros 3 pylvästä ja 3 ketjusilmukkaa, toista kunnes työssä on viisi pylväsrykelmää. Seuraavalla kierroksella taas kolmen pylvään rykelmiä, mutta vain joka toiseen väliin kolme ketjusilmukkaa. Viimeisellä kierroksella virkataan neljän pylvään ja kolmen ketjusilmukan rivistöjä sakaroiden muotoon.
Kun virkkausosuus on tehty, ja langat on päätelty, kannattaa tärkätä tähdet ja pingottaa kuivumaan. Tärkkäysaine: puolet sokeria ja siihen päälle puolet melkein kiehuvaa vettä, sekoitetaan, ja virkkuu upotetaan siihen ja pingotetaan silityslaudan ja pyyhkeen päälle nuppineuloilla kuivumaan. Kuivuttuaan se on kovettunut ja saanut tähden muodon kunnolla.
Stoori.fi/rakkaudella-henna/virkatut-tahdet

Virkattu sydän

1.KRS: Tee langasta aloituslenkki ja virkkaa siihen 12 ks, kiristä lenkki ja sulje renkaaksi 1 ps:lla 1. ks:aan.
2.KRS: 7 kjs ja jätä 1 ks väliin, 1 p seuraavaan ks:aan, 2 kjs ja jätä 1 ks väliin, 1 pp (= pitkä- eli kaksoispylväs), 3 kjs ja jätä 1 ks väliin, 1 pp, 2 kjs ja jätä 1 ks väliin, 1 p, 7 kjs ja jätä 1 ks väliin, 1 ps, siirry 1 ps:lla viimeiseen ks:aan.
3.KRS: 1 kjs, 1 puoli-p 7-kjs-kaareen, virkkaa sitten samaan kaareen 1 kjs + 1 p + 1 kjs + 1 pp + 1 kjs + 1 kp3 (= korkea p, jossa on 3 lk) + 1 kjs + 1 kp3 + 1 kjs + 1 pp + 1 kjs + 1 p + 1 kjs + 1 p + 1 kjs, virkkaa sitten 2-kjs-kaareen 1 p + 1 kjs + 1 p + 1 kjs + 1 p + 1 kjs, virkkaa 3-kjs-kaareen 1 p + 1 kjs + 1 pp + 3 kjs (= alakärki) + 1 pp + 1 kjs + 1 p + 1 kjs, seuraavaan 2-kjs-kaareen 1 p + 1 kjs + 1 p + 1 kjs + 1 p + 1 kjs ja 7-kjskaareen 2x (1 p + 1 kjs) + 1 pp + 1 kjs + 1 kp3 + 1 kjs + 1 kp3 + 1 kjs + 1 pp + 1 kjs + 1 p + 1 kjs + 1 puoli-p + 1 kjs, sulje krs 1 ps:lla ps:aan.
4.KRS: Virkkaa seuraavaan 1-kjs-kaareen (ennen puolipylvästä) 1 ks, sitten jokaiseen 1-kjs-kaareen 2 ks, alakulman 3-kjskaareen tulee 2 ks + 3 kjs + 2 ks. Virkkaa lopussa puoli-p:n jälkeen 1 ks 1-kjs-kaareen ja sulje krs 1 ps:lla ps:aan. Virkkaa ketjusilmukoita niin pitkäksi lenkiksi kuin haluat.
Viimeistely: Höyrytä työ kevyesti nurjalta puolelta. Ohje: Coats Opti Crafts/Kodin Kuvalehti

Kivoja kohtaamisia kirjastossa

”Tärkeintä on olla läsnä ja kuunnella”

”Kaartin jääkärirykmentin varusmiehet ovat löytäneet kirjastosta rauhallisen paikan, jossa voi lukea pääsykokeisiin tai muuten vain rentoutua”, kertoo kirjastosisar **Leena Mikkola.**

Kirjojakin varusmiehet lainaavat, mutta vuosi vuodelta vähemmän. Yllättäviä pyyntöjä tulee kuitenkin silloin tällöin:

”Varusmies tuli kirjastoon ja kysyi, olisiko meillä panimoteollisuutta koskevaa aineistoa. Ei ollut. Juteltaessa kävi ilmi, että nuorukainen suunnitteli intistä päästyään panimon perustamista. Toivottavasti hän pystyi toteuttamaan unelmansa. ”

Toisen kerran Leena yllättyi, kun kirjastoon tullut varusmies kertoi, ettei ole lukenut yhtään kirjaa koulukirjojen lisäksi.

”Nyt hän kuitenkin oli ostanut kirjan. Ei ole vaikeaa päätellä, mikä kirja oli kyseessä: tietenkin **Kimi Räikkösen** elämäkerta!”

Kirjastosisaren mieltä lämmittää, kun varusmiehet kyselevät lainausvinkkejä.

”Suosittelin parille naisalokkaalle **Tuija Lehtisen** kirjaa *Tuhansien aamujen talo*, joka kertoo elämästä puolustusvoimissa kahden naisen näkökulmasta. Se oli kuulemma heidän silloiseen elämänvaiheeseensa heijastuva, viihdyttävä lukuelämys.”

Kirjaston rauhoittava ilmapiiri saa varusmiehet joskus avautumaan vuorossa olevalle sisarelle.

”Toivon, että olen pystynyt auttamaan paineen alla kamppailevia nuoria. Palvelusaika ei ole kaikille helppoa. Niin kirjastosisarien kuin muidenkin sotilaskotityötä tekevien tärkein tehtävä on olla avoin ja kuunnella nuoria”, toteaa Leena.

Ulkomailta palvelukseen tulevat varusmiehet piristävät myös kirjaston sisaria. Yksi kauimpaa tulleista lienee australialainen nainen, joka ei osannut suomea. Kirjastosta löytyy myös englanninkielisiä kirjoja.

”Siskojen lukupiiriin saimme vieraaksi **Matti Röngän**, kun lähetimme pyynnön hänen poikansa mukana”, kertoo Leena.

”Kirjaston viereisessä neuvotteluhuoneessa on piano, ja aina joku tulee kysymään, saako sillä soittaa. Musiikki on mukava lisä parituntiseen työrupeamaan.”

”Vaikka kirjasto ei enää ole kirjojen lainauspaikka, siitä on paljon iloa varusmiehille. Se on kotoisa nurkkaus kaikkia hiljaisen hetken tarvitsijoita varten.”

Marja-Liisa Nikka

7

Sisarten dekkarituntemus yllätti Sipilän

Merja Autio

Jarkko Sipilästä, 56, ei tullut suunnittelevaa insinööriä eikä ammattiurheilijaa, vaikka piti. Hänestä tuli rikostoimittaja ja kirjailija, suunnittelematta.

Santahamina on tuttu paikka Sipilälle Isosaaren armeijavuoden perusteella.

Jotain insinöörimäistä Jarkko Sipilän kirjoitusprosessissa on. Työvaiheet etenevät aina samalla tavalla, loogisessa järjestyksessä ja aikataulun mukaan. Ja taas toukokuussa on uusi kirja kädessä.

Jarkko Sipilä vieraili sisarten lukupiirissä syyskuun lopulla. Hän pitää itseään lähinnä miesten ja poikien kirjailijana, sillä yläasteen pojat soittavat ahkerasti saadakseen esitelmän aineksia suoraan kirjailijalta.

Santahaminassa todistettiin toista. Sisarilta löytyi valtava Sipilä-tietous. Rikosetsivä Takamäki tunnettiin todella hyvin, ja moni oli lukenut lähes kaikki Sipilän kirjat.

”Takamäki on niin ihana, kun se on niin tavallinen”, **Leena Mikkola** sanoi.

Takamäen tavallisuus on harkittua, Sipilä kertoi. Ruotsalaisissa dekkareissa salapoliisit ovat briljantteja älykköjä, jotka ratkaisevat rikokset yksin tuosta vaan.

Sipilä haluaa antaa rikospoliisin työstä todenmukaisemman kuvan. Hän tuntee poliisien työtavat ja useiden rikostutkijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet.

”Rikokset eivät ratkea sormen näpäytyksellä, ja poliisin työ on usein vaikeaa ja tylsää.”

Sipilän kirjoissa lukijoita viehättää erityisesti se, että ne sijoittuvat Helsinkiin. Lukija seuraa sisäisellä kartallaan tapahtumia katujen ja korttelien tarkkuudella.

”Rikosromaaneissani tarinat ovat fiktiota, mutta ne sijoittuvat todelliseen kaupunkiin.”

Helsinki valikoitui Sipilän dekkareihin, koska pääkaupungin poliisilaitos ei ollut päässyt kirjoihin ja oli siten ”vapaa”.

Sipilä on kirjoittanut 27 kirjaa, yhden niistä **Harri Nykäsen** kanssa. Miehet olivat vuosia samaan aikaan Helsingin Sanomissa rikostoimittajina. Yhteinen kirja, *Paha, paha tyttö* ilmestyi 2010.

”Kirjoitimme vuorotellen luvun kerrallaan. Kirja syntyi nopeasti, mutta sen päättäminen oli vaikeaa. Kirjassa esiintyivät Harrin rikoskomisario Raid ja minun Takamäki, eikä kumpikaan voinut jäädä häviölle.”

Yhteisen kirjan kustantamista varten syntyi osuuskuntamuotoinen kustantamo Crime Time. Sen kirjailijoita ovat nykyisin parikymmentä tunnetuinta dekkaristiamme.

Yksi Sipilän kollegoista, oikeustoimittaja **Susanna Reinboth,** päätyi Sipilän kirjoihin toimittaja Sanna Römpöttinä.

Reinbothin kanssa Sipilä toimitti tänä vuonna ilmestyneen oikeustoimittajien yhdistyksen 30-vuotisjuhlakirjan *Etusivun rikokset*.

”Kun uusi kirja on kädessä, ajattelen, että nyt riitti”

Sipilä tunnusti, että yhdessä hänen kirjassaan on väärä kadunnimi.

Sipilä aloitti opiskelun teknillisessä korkeakoulussa, mutta se ei tuntunut oikealta valinnalta. Armeijassa Isosaaressa hän tutustui amerikkalaisen jalkapallon harrastajaan ja innostui Suomessa uuteen lajiin.
Hän ryhtyi kirjoittamaan siitä mm. Ilta-Sanomiin ja ajautui Sanoman toimittajakoulun kautta Helsingin Sanomiin töihin. 1996 hän siirtyi Mtv3:n rikostoimittajaksi, ja samana vuonna ilmestyi ensimmäinen dekkari *Koukku*.
Lukupiirissä kirjailija selvitti järjestelmällistä kirjoitustapaansa, joka etenee yleensä samaan tyyliin syksystä kevääseen.
Kun hän on keksinyt teeman (terrori, kosto, murha tms.), hän kirjoittaa ideat paperille ja avaa tietokoneelle tiedoston, johon tulevat lukujen numerot 1-30. Sitten hän päättää, mitä kussakin luvussa käsitellään.
Parissa kuukaudessa syntyy kieleltään pelkistetty raakaversio. Sen Sipilä tulostaa ja korjailee printtiä. Seuraavaan versioon tulee mukaan kuvailua ja esimerkiksi säätietoja. Kustannustoimittajan kanssa kirjaa vielä hiotaan. ”Kun teos on kädessä toukokuussa, päätän, ettei koskaan enää Takamäkeä.”
Rikostoimittajan työssä moni rikollinen on tullut Sipilälle tutuksi. ”Rikollisilla on erilaisia motiiveja teoilleen ja toisin kuin usein ajatellaan, rikokset syntyvät usein hetken mielijohteesta; humalan tai jonkun yllättävän ärsykkeen vaikutuksesta. **Jari Aarnion** tapaus on poikkeuksellinen. Hän teki pahan poliisin todelliseksi. Hän pystyi pitkään toimimaan arvostettuna poliisina, mutta kompastui.”
Moni vankilakundi haluaisi itsestään elämäkerran. Sipilä on sellaista kirjoittamassa huumerikoksista linnassa istuneesta vapaaottelija Immusta eli **Mika Illistä**. Hän saneli kirjan ainekset puhelimitse vankilasta. Sipilä toimitti 2015 vankilasta vapautuneesta Marko Lönnqvististä kirjan *Elämäni gangsterina*. Se kertoo moottoripyöräjengin huumeisesta toiminnasta. Kirjaan piti tulla jatko-osa, mutta Lönnqvist kuoli 2018.
Työkokemustensa ja rikostuttavuuksiensa perusteella Jarkko Sipilälle on tullut selväksi, että vain harva pääsee eroon rikoskierteestä. ”On kolme asiaa, jotka voivat pelastaa paatuneen rikollisen: kova nainen, uskonto tai kuolema.”
Helsingissä opastamiensa rikoskävelyjen pohjalta Sipilä kirjoitti kirjan *Helsingin pimeä puoli* (2018). Hän on kirjoittanut myös kuunnelmia, joita pitää kirjoittamisen kuningaslajina, kun juonta pitää kuljettaa lähes yksinomaan dialogien avulla.

Marja-Riika Saaristo

Hyviä kirjoja riittää joulupakettiin

Johanna Venho: Ensimmäinen nainen, WSOY

Sylvi Kekkosen elämä huikentelevaisen miehen rinnalla oli vaikeaa, vaikka puolisot arvostivat toisiaan. Presidentin naisseikkailuista kirjoitettiin ja ne tunnettiin myös perhepiirissä.
Johanna Venhon kirja ei ole dokumentti, mutta se vahvistaa käsitystä Sylvistä uhrautujana ja äitinä. Hän ei viihtynyt hellan ääressä, mutta oli aina huolissaan kaksospojistaan, etenkin Tanelista.
Kirjan kiinnostavinta antia on Sylvin syvä ystävyys kirjailija Marja-Liisa Vartioon. Juoneen kuuluu toinenkin naissuhde. Essi Renvall ei millään tahdo saada aikaan veistosta Sylvistä, koska naiset eivät pidä toisistaan. Jotain sentään syntyy: kaunis piirros Sylvistä, ja se kuva on kirjan kannessa.

Raija Oranen: Manu, Otava

Mauno Koiviston jaaritteleva puhe kuuluu korvissa, kun lukee *Manua*. Kirjailija on tekeytynyt vanhaksi presidentiksi, joka muistelee menneitä ja haistelee kaupunkia ratikassa. Kirjan lähdeluettelo on niin vakuuttava, ettei lukiessa tule mieleen pohtia, onko tuo ja tuo keksittyä. Hieno kirja hienosta presidentistä.

Heidi Köngäs: Mirjami, Otava

Mirjami on jatkoa *Sandralle*. Sisällissodasta on siirrytty talvisotaan, ja Mirjami on kasvanut aikuiseksi. Sandra joutuu lähettämään neljä poikaansa sotaan, mutta kirja ei ole sotakirja. Siinä eletään Mäntän tehdaspaikkakunnalla sodan varjossa. Pulaa ja harmia riittää isossa perheessä. Mirjamin ja sattumalta kuntaan osuneen sotilaan rakkaus on ihanaa ja tuskallista ja mullistaa nuoren naisen tulevaisuuden.

Edouard Louis: Ei enää Eddy, Tammi

Köyhyyttä ja kiusaamista ei tarvitse hakea Ranskasta asti, mutta Eddy nyt vain sattuu asumaan siellä. Samanlaista kiusaamista ja leimaamista on ympärillämme. 1992 syntyneen kirjailijan ahdistus voi tarttua, mutta kirja on taitavasti kirjoitettu. Kieli on luontevaa ja äidin replikointi ronskia, paikoin kuin sketsistä, mutta silti niin aidon tuntuista.

Taru Kumara-Moisio: Taniwha, Osuuskumma

Ellan, 10 v, perhe lähtee vuodeksi Uuteen-Seelantiin isän työn vuoksi. Ellalle sopeutuminen ei olekaan helppoa: yksinäisyys vaivaa, vieras kieli ja tavat ovat outoja. Hän huvittelee lukemalla ihmisten ajatuksia, ja perehtyy maorikulttuuriin koulutoverinsa ja äidin ystävän kautta. Kirja on sekoitus realismia ja myyttejä. Esillä ovat vanhempien parisuhteen ongelmat, kummitädin mielenterveys kotimaassa ja koulutoverin perhetausta. Koko perheen elämä muuttuu vuoden lopuksi, ja Ella saa tahtomattaan rajun kosketuksen pahaan maailmaan. Lapsen elämä ei ole huoletonta, eikä Uudessa-Seelannissa paista aina aurinko. Kirjan luvut on numeroitu maorin kielellä: tahi, ***rua, toru, whā,*** rima, etc.

Antti Tuuri: Levoton mieli, Otava

Huuliaan punaava taiteilija Arvid Broms muutti 1958 viidennen vaimonsa kanssa Lappajärvelle, Tuurien kotiseudulle. Taiteilija myi taulujaan paikallisille porvareille. Miehen puheet olivat suuret eikä niiden totuudesta voi olla varma. Maailmalla kaiken kokenut kummajainen väritti kunnan elämää mm. uimalla alasti avannossa. Naapurit tiesivät ja näkivät, että Bromsilla oli poika Emmi Jurkan kanssa. Taiteilijan omakuva kannessa vakuuttaa Jussin isyydestä. Tuurin tyyli on niin vetävää, että kirjan lukee yhdellä istumalla, jos vain jaksaa istua.

Marja-Riika Saaristo ja Marja-Liisa Nikka

Sisarille jaettiin 30-vuotismerkkejä

Syyskokouksessa 28.11. Perinnetalossa saivat 30-vuotismerkin Merja Autio (vas.), Anita Korkalainen, Allu Lammnen, Leena Ruha, Tuula Pöntinen ja Marja-Liisa Tapanainen.

Kirjaston vetäjä vaihtuu

Ritva Saarni on toiminut yli 10 vuotta kirjastojaoston vetäjänä. Hän jättää tehtävänsä ja liittyy vuoroilla käyvien kirjastosisarten joukkoon. Ritvan aikana kirjastossa tehtiin iso remontti, jonka hän kirjastotiimin kanssa suunnitteli. Kalusteet toimitti Lundia, jolta myös saatiin asiantuntija-apua. Uudeksi vetäjäksi valittiin kirjaston kokouksessa 19.11.

Anu Helpinen. Anu on ollut kymmenisen vuotta sisarena Vekaranjärvellä ja toiminut siellä myös kirjastosisarena. Tarpeen tullen hän tuurasi palkattua kirjastonhoitajaa. Anun sydäntä lähellä on LSK:n toiminta, ja hän on osallistunut useisiin Puolustusvoimien harjoituksiin.

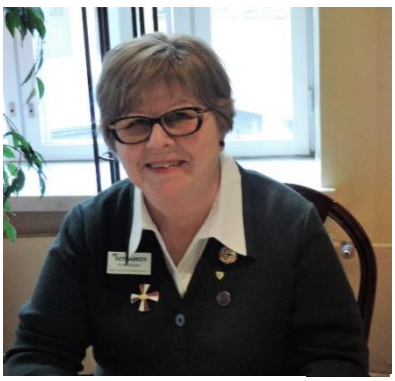

Anu Helpinen

Ritva Saarni (vas.) sai kukat Inka Tiittaselta.

Siivous on mukavaa, kun mopin nuppi on kohdallaan

Joka tahraan löytyy sopiva aine ja väline

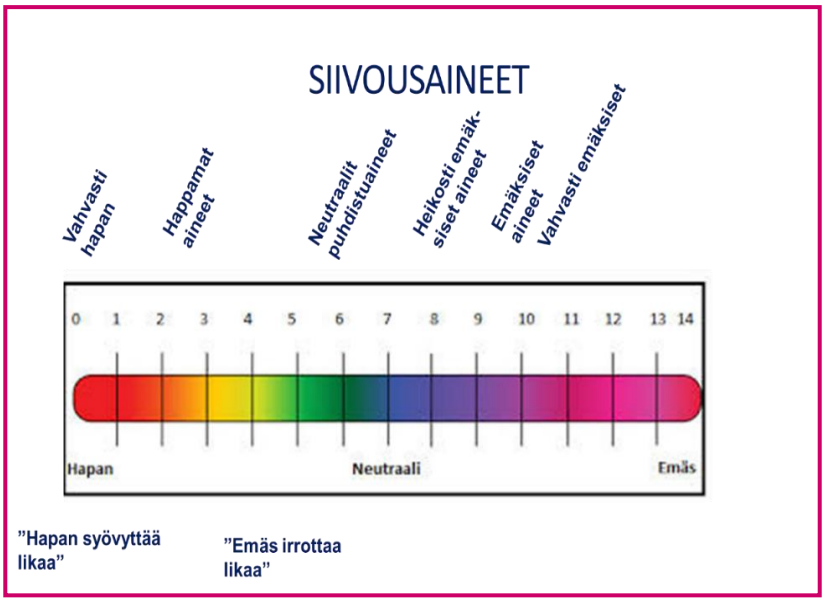

Vesiämpäri, juuriharja ja luuttu ovat menneen ajan siivousvälineitä, painottivat Pamark Oy:n edustajat Teija Kananen ja Marjo Voistio siivousvälineillassa sisarille.

Jokaisen likatahran poistoon on olemassa täsmäaine ja ergonominen, työtä helpottava väline. Siivous on helppoa ja kivaa niin kotona kuin työpaikoilla, kun välinearsenaali on kunnossa. Siivous on taitolaji, konsulentit totesivat.

Siivouskomeron välineiden päivitys nykyaikaan helpottaa ja nopeuttaa siivoamista, ja saa sen tuntumaan jopa mukavalta.

Säätövarsiin kätevästi kiinnitettävät karheat tarramopit ovat omiaan lattianpesuun. Siinä työergonomia on tärkeää: hartiat pidetään rennosti alhaalla, ja harjaan tartutaan molemmin käsin. Varren nupin korkeus on nenän ja leuan välissä, ja työ tehdään eteenpäin liikkuen – taaksepäin peruuttaminen on työturvallisuusriski.

Kun mopit eivät ole läpimärkiä, ei lattiaan jää jalanjälkiä. Kun pesussa käytetään yleispuhdistusainetta, ei lattiaa tarvitse huuhdella tai kuivata erikseen. Jos jälki jää harmaaksi, voi syynä olla likainen väline, liian paljon pesuainetta, liian kuuma vesi tai liian märkä moppi.

Marjo Voistio (vas.) ja Teija Kananen

Siivousaineiden pH-arvo kertoo, millaiseen likaan mikin aine tehoaa. Yllä on Pamarkin lähettämä pH-taulukko, jossa arvot ovat 0-14. Pesuaine, jonka pH-arvo on 7, on turvallinen ja neutraali ympäristölle.

Astianpesuaine on yleisesti ottaen sopivin ja turvallisin tuote moneen siivouskohteeseen. Vaikeisiin kohteisiin kuten parilat, grillipinnat ja rasvakeitin, on omat aineensa, joiden käyttöohjeisiin on syytä tutustua ennen käyttöä.

Valitse oikea liina

Konsulentit suosittelivat kestoliinoja kertakäyttöisten sijaan. Mikrokuituliinoissa on erilaisia kuituja, ja esimerkiksi sileä, ohut liina sopii vitriinien puhdistukseen. Mikrokuituliinat voi pestä 60 asteessa koneessa, ja värikoodaus auttaa pitämään oikeat liinat kutakin puhdistusta varten järjestyksessä.
Konsulentti Marjo Voistio taitteli malliksi liinan niin, että siitä saa kahdeksan pintaa. Siten liinan käyttöikä ennen pesua on pitkä. Astianpesukoneen rosteripintojen punahometta voi poistaa desinfioivalla aineella.

Marja-Liisa Nikka

Vihjeitä tekstiilien käyttöön ja kierrätykseen

Vaikka siivouskomero kokisi perusteellisen uudistuksen, ei kannata heittää kaikkia riepuja ja vanhoja T-paitoja roskiin. Niillä voi olla ”täsmävälineiden” rinnalla vielä paljon käyttöä. Helsingin seudun ympäristökeskuksella (HSY) on vinkkejä vanhojen tekstiilien käyttöön ja kierrätykseen.

- **Tee** vanhoista vaatteista ja kankaista siivousrättejä ja matonkuteita.
- **Korjaa** tai korjauta. Hyödynnä käyttökelpoiset osat, kuten vetoketjut, printit ja napit tai tarjoa niitä tuunaajille.
- **Vie** Kierrätyskeskuksen Näprään (Espoo) kangastilkkuja ja valmiiksi leikattua matonkudetta.
- **Kysy** HESY ry:n (Helsingin eläinsuojeluyhdistys) tarvetta lakanoille, pyyhkeille, peitoille ja toppavaatteille. He käyttävät niitä eläinten alustoina.
- **Vie** kauppaan. Useilla kauppaketjuilla on tekstiilikeräys myymälöissään. Vaatteet ja kodintekstiilit kelpaavat merkistä ja kunnosta riippumatta. Esimerkkinä **KappAhl** (vaatteet, kodintekstiilit, kengät, asusteet), **Lindex** (vaatteet, kodintekstiilit), **H&M** (vaatteet, kodintekstiilit) ja **Finlayson** (pussi- ja aluslakanat).
  Lajittele sekajätteeseen. Sekajäte hyödynnetään kaukolämmön ja sähkön tuotannossa eikä sitä viedä kaatopaikalle.

Marjo Sekin mielestä kimono on rauhoittava vaate, koska sen leveät hihat estävät hosumisen.

Tie Japaniin lähti Torven diskosta

Pääsy ensi kertaa 18-vuotiaan henkilöpapereilla ravintolaan muutti lahtelaisen Marjo Sekin elämän 1977. Hän tutustui Torven diskossa japanilaiseen nuoreen mieheen, ja sen jälkeen hänen elämänsä on ollut yhtä Japania.

Nykyisin Tampereella asuva Marjo Seki vieraili sisarillassa kertomassa japanilaisesta arjesta, tavoista ja kulttuurista. Muutettuaan Suomeen takaisin 1996 hän perusti Tampereen ensimmäisen sushi-ravintolan, **Marusekin**, jota hän piti poikansa **Leona Suzukin** kanssa viime kesään asti. Pitkään jatkuneet katutyöt ja yleistyneet sushibuffetit veivät asiakkaat ravintolalta, jossa jokainen sushi tehtiin käsin tilauksen mukaan ja tarjoiltiin pöytiin.

Marjo Seki oli kahdesti naimisissa Japanissa. Hänen ensimmäinen miehensä oli teollisuussukeltaja ja paljon työmatkoilla. Silloin nuorikko vietti aikaa anopin kanssa ja oppi kädestä pitäen perinteisen keittotaidon. Se oli myös hyvä kielikoulu.

Alkuvuosina Marjo Sekiltä kysyttiin aina synnyinmaata, ikää ja veriryhmää.

”Veriryhmä on japanilaisille tärkeä tieto, ja se voi vaikuttaa jopa puolison valintaan. Koska olen harvinaista Rh-ryhmää, lääkäri suositteli ensisynnytystä Suomessa. Matkustin sitten takaisin Tokioon junalla Moskovan kautta kuukauden vanha poika ja suomalainen äitiyspakkaus mukanani.”

Marjo Sekin pojat, Leona ja Kai, syntyivät ensimmäisestä liitosta herra Suzukin kanssa. Poikien koulunkäynti oli äidillekin kova haaste, sillä se edellytti paljon osallistumista ja hankintoja. Koululaisten vaatetus oli määrätty, ja repussa piti olla joka päivä valkoiset sisätossut ja kolme puhdasta riepua. Yksi oli ruokailualusta, toinen ruokaliina ja kolmas käsipyyhe.

Marjo Seki sai kiitokseksi Sotilaskotimukin puheenjohtaja Inka Tiittaselta.

”Äidit kilpailivat lastensa eväillä ja kävivät eväskursseja. Kouluvarusteisiin kuului myös pannunmyssyä muistuttava, pehmustettu huppu, jonka päällä istuttiin pulpetissa ja joka vedettiin päähän maanjäristyksen sattuessa. Matematiikan tunneille piti hankkia 300 osan palikkasarja, ja jokainen palikka piti nimikoida!”

Koululaisilla oli vain 10 päivää sellaista lomaa, johon ei sisältynyt läksyjä, sillä lomallakin piti tehdä koulutehtäviä. Marjo Seki muutti poikineen Suomeen, kun yläaste alkoi.

”Jatko-opintoihin pyrkivien päivät venyvät yömyöhään preppauskurssien vuoksi. Nuoret ovat stressaantuneita, kun vanhemmat patistavat suorituksiin. Nuorten itsemurhat ovat yleisiä pääsykoepäivinä ja silloin pilvenpiirtäjien kattoterassit suljetaan.”

Marjo Sekin ensimmäiset häät olivat vaatimattomat, mutta toiset perinteiset japanilaiset. Niihin kuului kolme hääpukua, joista yksi oli juhlakimono. Sen kanssa käytettiin mustaa peruukkia. Häälahjaksi saatiin rahaa kauniissa kirjekuorissa. Lähtiessään myös vieraat saivat lahjoja.

Kivikin lämpenee,
jos sen päällä istuu
kolme vuotta

(Japanilainen viisaus)

Varvastossujen kanssa käytetään erityisiä sukkia.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Paras vaimo on syntynyt koiran vuonna

Marjo Seki kertoi, että järistysten Japanissa vuoteen vieressä pitää olla aina patteriradio ja taskulamppu.

Toisen avioliittonsa aikana Marjo Seki teki kotiaskareiden rinnalla paljon opetustyötä japanilaisissa kouluissa ja opetti englantia kotonaan. Arki oli raskasta ja kiireistä, sillä hänen johtavassa asemassa oleva miehensä, herra Seki, sai vaimoltaan ”normaalia japanilaista huolenpitoa”, joka suomalaista naista hirvittää.

Puolisolle piti valmistaa aamiainen, joka sisälsi keittoa, riisiä, lihaa, vihanneksia, hedelmiä ja teetä. Valmistelun Marjo aloitti 5.30, jotta aamiainen olisi valmis kello 7. Lisäksi hän prässäsi miehen housut, kiillotti kengät ja saatteli miehen töihin ovella vilkuttaen. Sen jälkeen hän huolehti lapset kouluun ja laittoi itsenä työkuntoon. Matka työpaikalle saattoi kestää puolitoista tuntia junalla yhteen suuntaan, sillä hän oli kiertävä yhteiskuntaopin ja englannin opettaja.

Miesten karaokeillat työkaverien kanssa kuuluivat asiaan, ja työkavereiden kanssa mies usein vietti myös viikonloput. Miehen työkaverit jakoivat kahdesti vuodessa lahjoja toisilleen. Niitä saattoi tilata liikkeistä suoraan kotiin.

”Meille tuli kerran paketissa eläviä rapuja, jotka pakastin. Ne olisi kuitenkin pitänyt syödä elävinä. Sain moitteet, kun olin pilannut arvokkaan lahjan.”

Vaikka japanilaiset eivät ole erityisen uskonnollisia, monta uskomusta elää arjessa. Esimerkiksi syntymäajan arvellaan vaikuttavan siihen, oletko hyvä vaimo. Koiran vuonna syntyneet ovat parhainta, hevosen vuonna huonoa vaimoainesta.

Taikausko elää rituaaleissa ja kotonakin. Hautajaisiin viedään lahjaksi ryppyisiä seteleitä ja sieltä saadaan vastalahjaksi suolaa ja sokeria. ”Ripottelin suolaa mieheni olkapäille, kun hän tuli hautajaisista. Pahat henget kaikkosivat!”

Kohteliaisuutta Marjo Seki siirtäisi Japanista Suomeen. ”Kun muutin takaisin, oli vaikea asioida virastoissa, kun täällä ei käytetä mitään kohteliaisuusfraaseja vaan mennään suoraan asiaan. En myöskään osannut toimia huoltoasemalla, koska Japanissa tankkausta avusti aina kolme miestä ja yksi varmisti, että pääsin turvallisesti kadulle liikenteen sekaan.”

Marjo Seki järjestää sushikursseja ja on kirjoittanut kirjan elämästään Japanissa. Aivan uutta on lapsille suunnattu sushikirja, jonka kuvitus on hänen poikansa Leonan.

Marja-Riika Saaristo
Kuvat: Merja Autio

Kaikki on hyvin,
kun mies on terve
ja paljon
poissa kotoa

(Japanilainen viisaus)

Tommy Koponen / Ruotuväki

Talvisotaa muisteltiin muistomerkin äärellä

Talvisodan alkamista 80 vuotta sitten muisteltiin monin tavoin 30. marraskuuta. Helsingin Kasarmitorilla oli juhlava tilaisuus talvisodan muistomerkin ympärillä. Valtioneuvoston, Helsingin kaupungin, puolustusvoimien sekä veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen juhlaan osallistunut tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** laski muistomerkille seppeleen.
Muistomerkille laskettiin seppeleiden lisäksi 105 kynttilälyhtyä talvisodan päivien lukumäärän mukaan.
Sotilaskodin teltta oli hyytävän kylmällä torilla munkkikahveineen.

Mediatorilla kahvitettiin talvisotaesitelmien yleisöä

Sanomatalon Mediatori täyttyi kuulijoista, kun siellä järjestettiin marraskuussa tilaisuus, jossa useat luennoitsijat tarkastelivat talvisotaa eri näkökulmista.
Sotilaskodin kahvipöydässä palvelivat mm. **Eila Elo** (kuvassa vas.) ja **Aila Lemola**.
Kuva: Merja Autio

Sisaret kurkistivat vapaamuurarien temppeliin ja museoon

Naiset saavat vierailla Kasarmikadun temppelissä, mutta rituaaleihin osallistuvat vain miehet.

Miesten rituaali on vuosisatainen roolinäytelmä

Vapaamuurarit eivät pidä ääntä itsestään eikä heitä tunnista kadulla, ainakaan Suomessa. Sisaret pääsivät tutustumaan Kasarmikadulla sijaitsevaan Suomen suurloosin temppeliin ja museoon. Oppaanamme ollut muurariveli **Per-Erik Törnqvist** kertoi paljastaneensa kerran jäsenyytensä vahingossa. Hän sanoi kirkossa rukouksen päätteeksi järjestön tavan mukaan ”*tapahtukoon niin”*, ja lähellä istunut ilmeinen muurariveli nosti peukkua. **Vapaamuurarijärjestön ikiaikainen** salaisuus on se, mitä heidän istunnoissaan eli rituaalissaan tapahtuu. Jäsenet eivät kerro siitä edes toisilleen; jokainen kokee itse kasvupolkunsa kaikki asteet.

Per-Erik Törnqvist esitteli vapaamuurarimuseota. Nuken essussa järjestön tunnus, harppi ja kulmaviivain.

Muurarit perustivat ammattikiltoja eli looseja 1700- luvun Britanniassa. Vähitellen oppi keskittyi itsekasvatukseen ja moraalisiin arvoihin. Suomessa oli muurariloosi jo 1757. Venäjän vallan aikana toiminta hiipui, ja 1922 amerikan-suomalaisten aloitteesta Helsinkiin perustettiin loosi. Suomessa on 180 loosia ja jäseniä n. 8 000.

Per-Erik Törnqvist kutsui vapaamuurarien rituaalia näytelmäksi, jossa jäsenet ottavat erilaisia rooleja ja etenevät asteittain itsensä kehittämisessä. Rooleja ovat mm. hoitaja, saattaja, vartija, ohjaaja, esilukija ja mestari.
Kolmetuntisen rituaalin käsikirjoitus noudattaa vuosisataista kaavaa. Eteneminen kokelaasta mestariksi vie vuosia. Jäsenten siviiliarvolla tai asemalla ei ole merkitystä, eikä looseissa puhuta politiikkaa.
Kasarmikadun temppelissä voi osallistua rituaaliin joka ilta. Järjestö ei ole uskonnollinen, mutta ilta alkaa esilukijan rukouksella. Pöydällä on Raamattu ja myös muiden uskontokuntien oppiteoksia, jos paikalla on niiden edustajia. Jäsenyys edellyttää, että uskoo yhteen jumalaan.
Miehet pukeutuvat rituaalissa tummaan pukuun. Vyötäisille sidotaan koristeellinen esiliina, johon on kirjailtu ideologian symboleja. Törnqvist kertoi, että Ruotsissa vapaamuurarit pukeutuvat frakkiin, ja heidät saattaa kadulla tunnistaa siitä, että esiliina on rypistänyt frakin liepeitä.
Esiliinoissa on symboleja, jotka kuvaavat veljen tehtävää. Jean Sibelius soitti nuorena rituaaleissa urkuja ja käytti soitinsymbolein koristeltua essua. Siihen kiinnitettiin panhuilua muistuttava juveeli eli jalokivi, kun Sibelius sai valmiiksi rituaalimusiikkiteoksen.

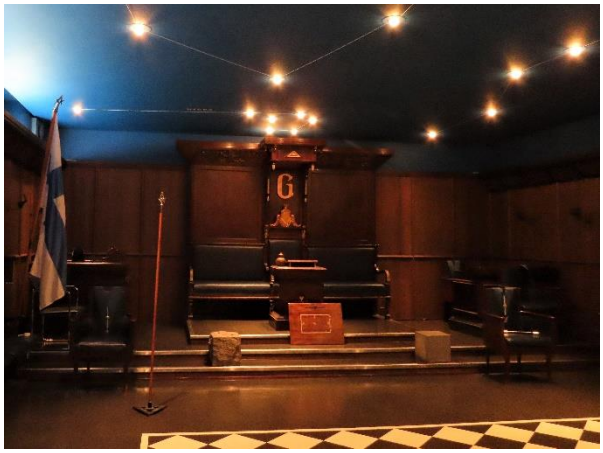

Temppelin katossa on tähtitaivas.

Illan päätteeksi nautitaan illallinen omassa kellariravintolassa, jossa jäsenet tarjoilevat ja keräävät astiat, sillä toisten palveleminen on osa oppisisältöä.
Vapaamuurarit rahoittavat toimintansa jäsenmaksuin ja lahjoituksin, ja istunnoissa kerätään ”lesken ropo”. Järjestö tukee joka vuosi hyväntekeväisyyttä kymmenin tuhansin.
Naisia ei hyväksytä jäseniksi, mutta muurarit tekevät yhdessä muutakin kuin osallistuvat rituaaleihin. Helsingin suurloosilla on mm. moottoripyöräkerho, ”leskenpojat”. Ajeluille pääsevät myös naiset. Motoristit tukevat koulukiusaamisen torjuntaa. Golfturnauksissa ja purjehduksilla perhe voi olla mukana.

Teksti: Marja-Riika Saaristo
Kuvat: Merja Autio

Yksi vapaamuurarimuseon aarteista on Sibeliuksen säveltämän rituaalimusiikin alkuperäiset nuotit nahkakansissa.

Vitriineissä on aineistoa tunnetuista suomalaisista vapaamuurareista mm. olympiavoittaja Hannes Kolehmaisesta ja presidentti Risto Rytistä.

Merja Autio

Syksyn rippileirillä kolme varusmiestä Santahaminasta

Etelä-Suomen varuskuntien syksyn rippikoululeiri ja konfirmaatio olivat lokakuussa Hollolan seurakunnan kurssikeskuksessa Siikarannassa. Santahaminasta leiriin osallistui kolme varusmiestä.
Rippikoulun piti Santahaminan sotilaspastori **Risto Kaakinen**. Sotilaskotisisaret jakoivat konfirmoiduille hopeisen ristin.

Konfirmaatio oli Siikarannan kurssikeskuksen jyhkeässä kappelissa.

Lahjarahalla syntyi kanala Tansaniaan

Minulla on kanala Tansaniassa, Intian valtameren rannalta noin 200 km sisämaahan, Morogoron (200 000 asukasta) kaupungissa. Se on suomalaisen perheen 30 vuotta sitten rakentaman ja ylläpitämän orpokodin pihassa; vaaleankeltainen tiilitalo, jossa on sisätilat ja verkkoaidalla ympäröity piha. Kanalaan hankittiin modernit ruuan jakelulaitteet, useita pesiä ja rakennettiin orsia. Tiloihin sijoitettiin 30 kanaa ja kukko. Parin viikon päästä oli jo ensimmäinen pesällinen poikasia.
Orpokodin väki pitää huolta kanalasta ja käyttää sen tuotteet. Sisätiloissa lattialla käytetään suojana riisin jyvien kuoria. Niitä saadaan veloituksetta naapuriyrityksen jätteenä. Kuoret vaihdetaan aika ajoin puhtaisiin ja likaantuneet upotetaan kasvimaan lannoitteeksi. Tarpeen mukaan hankitaan uusia kanoja, jos oma tuotanto siihen ei riitä.

Kanalan pystyttämisen mahdollisti hyvän ystävän muhkea syntymäpäivälahja viime vuonna, kun täytin 80 vuotta. Halusin sillä jotain jatkuvaa auttamista.
Käyttövaroiksikin jäi vielä, ja rahaa saadaan myös myymällä kananmunia naapurustoon.

Eeva Torsti

Tapahtumakalenteri 2020

Aika ja paikka	Tapahtuma	lisätietoja
ma 6.1.	alokkaat saapuvat	
ti-pe 7.-10.1.	sodeinfot	Heli Pasanen koordinoi sisaria infojen kahvitarjoiluun
la 11.1.	läheisten päivä	Heli Pasanen koordinoi
ke 22.1. klo 18.00 sotilaskodin neuvotteluhuone	lukupiiri	Kirja Laura Kolbe ja Katriina Järvinen *Sopivia ja sopimattomia.* Laura Kolbe ja Katriina Järvinen ovat lukupiirin vieraina. Ilmoittautumiset taloussihteerille pe 17.1. mennessä. Kaikki sisaret ovat tervetulleita!
ti 11.2. klo 18.00 Santahamina	Poikkeusolosuunnitelman infotilaisuus	ilmoittautumiset sotilaskotialue.etso@gmail.com viimeistään 7.1.
la 22.2. klo 10.00 Sotilaskotiliitto	Hygieniapassikoulutus	Ilmoittautumiset sähköpostilla: sotilaskotialue.etso@gmail.com viimeistään 18.2.
la 7.3. klo 14.00 MPKK:n juhlasali	Naistenpäiväkonsertti	Ilmoittautumiset Eila Elolle
viikko 12 sotilaskoti	kotiutus	lisätietoja myöhemmin
su 22.3. klo 12.00 Laajasalon kirkko	Sisarten kirkkopyhä	Marja-Riitta Hirvonen koordinoi
to 26.3. klo 18.00 Perinnetalo	yhdistyksen kevätkokous	lisätietoja myöhemmin
la 28.3.	arkistointikoulutus	ilmoittautumiset: sotilaskotiperinne@gmail.com
23.-25.4.	lukiolaisten turvakurssi	lisätietoja myöhemmin
to 7.5.	Sotilaskotiperinnepäivä	
4.6. Dragsvik	Puolustusvoimain lippujuhla	
la 6.6.	ETSO:n retki	

Tarkkailkaa sähköpostianne – tapahtumien kellonaika tms. saattaa muuttua. Lisätietoja voi aina kysyä tapahtuman järjestäjältä tai toimiston Ninalta – hän selvittää ja vastaa!

Lukupiiriin kirjailijavieraat

Katriina Järvinen ja Laura Kolbe avaavat teoksessaan *Sopivia ja sopimattomia* parisuhteen muotoutumiseen usein huomaamattamme vaikuttavia jännitteitä. Vaikka menneen maailman naimakaupat ja säädynmukaiset avioliitot voivat tuntua kaukaisilta, taustaansa ei pääse eroon kukaan.

Katriina Järvinen (vas.) on psykoterapeutti ja luennoitsija.
Laura Kolbe on Euroopan historian professori Helsingin yliopistossa.
Kuva Kirjapaja

Yhteystiedot 2020

Hallitus

Inka Tiittanen, puheenjohtaja
Puh. 040 547 7799
inka.tiittanen@hssky.fi

Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Merja Autio
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Marja-Riitta Hirvonen
Puh 050 338 6121
marjariittahirv@gmail.com

Anna Maija Luomi
Puh. 050 584 0181
amluomi@gmail.com

Marja-Liisa Nikka
Puh. 040 570 4230
nikka.marjaliisa@gmail.com

Helmi Saarela
Puh. 040 825 8566
helmi.saarela@gmail.com

Varajäsenet
Iiris Ihalainen
Puh. 04 9966445
iiris.ihalainen@outlook.com

Heli Kuisma
Puh. 040 737 8039
heli.m.kuisma@hel.fi

Maija-Liisa Seppä
Puh. 040 777 4231
maijaliisa.seppa@pp.inet.fi

Tiedotus
Marja-Liisa Nikka
Puh. 040 570 4230
nikka.marjaliisa@gmail.com

Nuoret sisaret
Helmi Saarela
Puh. 040 825 8566
helmi.saarela@gmail.com

Jaostot

Tarjoilujaosto
Heli Pasanen, kodinhoitaja
Puh. 050 440 6993
tarjoilu.heli@hssky.fi

Ison kodin tapahtumat
Helena Saarela
Puh. 040 554 9221
helena.saarela@saunalahti.fi

MPKK:n tapahtumat
Eila Elo
Puh. 040 725 7827
eila.elo@luukku.com

Hengellinen jaosto
Marja-Riitta Hirvonen
Puh. 050 338 6121
marjariittahirv@gmail.com

Liikkuva sotilaskoti (LSK)
Merja Autio
Puh. 050 440 6994 (LSK)
lsk@hssky.fi
Puh. 0400 434 941 (oma)
merja.autio@bastu.net

Kirjastojaosto
Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Käsityö- ja somistusjaosto
Leena Kosonen
Puh. 040 574 9532
leenam.kosonen@gmail.com

Seniorijaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792
kinnunen.pirkko@elisanet.fi

Perinne- ja arkistojaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792
kinnunen.pirkko@elisanet.fi

Tekstiilijaosto
Benita Puuvuori
Puh. 045 123 6484
benita.puuvuori@saunalahti.fi

Sotilaskodit

Santahaminan sotilaskoti
Santahaminantie 15
Puh. (09) 684 6368
ma-to 8.30-20.30
pe 8.30-19.30 (alokasaikana 20.30:een)
la-su 16.30-19.30 (alokasaikana 20.30:een)

Kodinjohtaja Virpi Fyhr
Puh. 0400 441 317
virpi.fyhr@hssky.fi

Kodinhoitaja Heli Pasanen
Puh. 050 440 6993
heli.pasanen@hssky.fi

Kadettikerhon sotilaskoti (MPKK)
Kadettikouluntie 7
Kodinhoitaja Marjo Ilanko
ma-to 8.00-15.00
pe 8.00-13.00
puh. 0299 530 701
kadettikerho@hssky.fi

Auditoriotalon kanttiini (MPKK)
Kadettikouluntie 6
ma 7.30-15.00
ti-to 8.00-15.00
pe 7.30-12.00
Kodinhoitaja Virpi Leinonen
puh. 0299 530 702
auditorio@hssky.fi

Helsinki - Santahamina sotilaskotiyhdistys ry
Santahaminantie 15
00860 Helsinki
Toimistonhoitaja Nina Laurinen
Puh. (09) 679771
www.hssky.fi
Nordea
FI 22 2285 1800 0028 83
Y-tunnus 1869305-2

Sotilaskotipäällikkö
Sirkka Pouru
Puh. 050 329 0152
sirkka.pouru@gmail.com